

До
Съдийската колегия на
Висшия съдебен съвет

Д О К Л А Д

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен номер	Дата
ВСС-643	15.04.2025

от Майя Русева, съдия във Върховен касационен съд
член на Консултативния съвет на Европейските Съдии /CCJE/

Уважаеми Дами и Господа,

Във връзка със задължението ми да информирам регулярно Висшия съдебен съвет за дейността си в Консултативния съвет на Европейските съдии, заявявам следното:

През периода 4.12.24г. - 6.12.24г. в гр.Страсбург, Франция, се проведе двадесет и петото пленарно заседание на Консултативния съвет на европейските съдии /CCJE/, в което участвах.

Основната задача на форума бе приемането на Становище (двадесет и седмо по ред) на вниманието на Комитета на Министрите на Съвета на Европа относно дисциплинарната отговорност на съдиите. Проектът за същото, изготвен от работна група и научен експерт на база предварително попълнени и изпратени от делегациите въпросници, след обсъждането му и внасяне на съответни изменения и допълнения, бе приет.

Становище №.27, като се опира на изброените в него инструменти на Съвета на Европа и органите му, предходни Становища и документи на ССЈЕ относно обсъжданата тема, засяга въпросите, свързани с дисциплинарната отговорност на съдиите. ССЈЕ вече се е занимавал с тях - в Становище №.3 (2002) относно принципите и правилата, определящи професионалното поведение на съдиите, в частност етика, несъвместимо поведение и безпристрастност. Целта на настоящото Становище е да направи преглед на всички развития след приемане на Становище №.3 (2002), да разработи стандарти за дисциплинарната отговорност на съдиите и да съобрази тяхното въздействие върху съдебната независимост – така че да се постигне баланс между осигуряването на отговорност и запазването на независимостта на съдебната власт. Изхожда се от принципната постановка, че отговорността на съдиите е тясно свързана с независимостта на съдебната власт, тъй като ако отговорността не е ясно и адекватно регламентирана, съдебната независимост е застрашена; от друга страна дисциплинарна отговорност е важна за държането на съдиите отговорни пред обществото за неправомерно поведение по служба, респективно съставлява средство, чрез които се гарантира надлежното функциониране на съдебната власт и се

укрепва общественото доверие в съдебната система. Становище разглежда следните въпроси: как се разграничава правилното прилагане на дисциплинарната отговорност на съдиите; каква е адекватната законодателна рамка и организация на дисциплинарните производства срещу съдии; какви са допустимите основания за дисциплинарна отговорност на съдиите; какви са необходимите процесуални гаранции за съдиите в дисциплинарни производства. То не обхваща гражданската или наказателната отговорност на съдиите, които сами по себе си са достатъчно обширни теми.

Становището се базира на основните характеристики на правните рамки и практики в държавите-членки и съдържа ключови препоръки, по-специално: наличие на ясни процедурни правила за дисциплинарни производства; гарантиране, че органът, отговорен за започването на дисциплинарна процедура и разследване, е различен от този, който взема решения по дисциплинарни въпроси; гарантиране, че всички органи, компетентни за дисциплинарни производства, са независими от изпълнителната и законодателната власт; гарантиране на правата на съдиите да участват в дисциплинарните производства, които ги засягат, и да обжалват всички взети решения; легитимното упражняване на законните права на съдията да не води до дисциплинарна отговорност; решението на съдия, включително тълкуването на закона, оценката на фактите или претеглянето на доказателствата, да не води до дисциплинарна отговорност, освен в случаите на злонамереност, умишлено неизпълнение или сериозно нарушение; установяване на критерий за разграничаване на неправомерно поведение, което потенциално оправдава налагането на дисциплинарни санкции, от други форми на неправомерно поведение; дисциплинарните наказания да бъдат ясно определени в закона, лесно достъпни и изброени в изчерпателен списък; всяко дисциплинарно наказание, наложено на съдия, да бъде пропорционално; уволнението на съдия да се постановява само като крайна мярка в изключително тежки случаи; при преценката относно адекватността на санкцията при всички случаи да се съобразява потенциалният „смразяващ ефект“, който дадена санкция може да има върху отделния съдия и върху други съдии, и др.

Становище №27 включва секции както следва: 1/ Въведение; 2/ Обхват и цел; 3/ Разграничаване на правилното прилагане на дисциплинарната отговорност на съдиите; 4/ Нормативна уредба и организация на дисциплинарните производства срещу съдии; 5/ Основания за дисциплинарна отговорност; 6/ Процесуални гаранции при дисциплинарни производства срещу съдии; 7/ Дисциплинарни наказания на съдии; 8/ Препоръки.

На пленарното заседание беше прието и Тематично проучване на ССЈЕ относно многообразието и приобщаването в съдебната система. То очертава националните практики в държавите членки и изследва как

многообразието и приобщаването могат да допринесат за по-добро вземане на съдебни решения в съответствие с основните принципи на правата на човека, върховенството на закона и демокрацията.

След обсъждане на бъдещи теми на Становища бе взето решение следващото такова - за 2025г., да бъде фокусирано върху условията на работа на съдиите.

Понастоящем на български език са преведени всички приети досега Становища и Магна Харта и те са на разположение на интернет страницата на КСЕС предвид предоставянето им от мен след обезпечаване на превода им. В изпълнение на задължението на държавите-членки за превод на приетите Становища следва да се предприемат мерки в тази насока и се извърши необходимото от Висшия съдебен съвет и Министерството на правосъдието за обезпечаване на официален превод на последното Становище от 2024г.

Към настоящия доклад представям текста на окончателната версия на Становище №.27 (2024) /след финализиране, техническа обработка и официално разпространение/ на английски език, попълнения от мен на английски език въпросник, своевременно изпратен във фазата по подготовката на Становището, и Тематично проучване на ССЈЕ относно многообразието и приобщаването в съдебната система.

Приложение:

1. Въпросник във връзка с изготвянето на Становище №.27 (2024) на ССЈЕ относно дисциплинарната отговорност на съдиите.
2. Становище №.27 (2024) на ССЈЕ относно дисциплинарната отговорност на съдиите.
3. Тематично проучване на ССЈЕ относно многообразието и приобщаването в съдебната система.

10.01.2025г.

гр.София

С уважение:

/Майя Русева
съдия във Върховен касационен съд/